



Οι Κυριακές μου στα Βαρώσια¹

Κλείνω τα μάτια κι αναπολώ τις Κυριακές μου στη θάλασσα της Αμμοχώστου. Μεγάλωσα πια και η μνήμη μου δε με βοηθάει και τόσο. Νοσταλγώ τα Βαρώσια μου με τη σμαραγδένια τους θάλασσα, πριν από τον μεγάλο διωγμό. Τα Βαρώσια και την Αμμόχωστό μου, που γέμιζε τα πνευμόνια μου με ελπίδες και όνειρα. Νοσταλγώ τη θάλασσά της που μέσα της ζήσαμε όμορφες μέρες. Δύσκολο σήμερα να περπατάς ολομόναχος στην άκρη της. Κάθε κύμα, κάθε θαλασσοπούλι στον ουρανό, κάθε δελφίни, σου φωνάζει και σε γυρίζει στο χτες. Και η μνήμη, να σε προκαλεί και να σε καλεί κοντά της. Σα να 'ναι κι αυτή θάλασσα και σύννεφο και μυρωδιά, όλα μαζί....

Συνήθιζα να πηγαίνω στην παραλία, πριν ακόμα ξημερώσει. Αν και πρωί, ήταν σχεδόν γεμάτη από κόσμο. Τα καΐκια άραζαν και αντί να πουλούν φρέσκα ψάρια, πουλούσαν φρούτα, σταφύλια και ντομάτες κόκκινες, που κοντά στη θάλασσα φάνταζαν με τα ζωηρά τους χρώματα σαν εξωτικά λουλούδια. Μερικές καρέκλες και ένα δυο τραπέζια στο οιομαγειρείο του κυρ Παντελή και δυο τρεις καρέκλες έξω από το καφενείο του Αχμέτ, περίμεναν τους πελάτες τους, συνήθως ηλικιωμένους ή ναυτικούς, να πιούν ένα κρασί ή έναν καφέ βαρύ γλυκό και όχι μόνο...». Σήκωναν το χέρι τους και με χαιρετούσαν.

«Δύσκολη η θάλασσα, δύσκολη και η ζωή», μου έλεγαν!

Από το ίδιο σημείο περνούσαν και ο Ασλάν με την Αϊσέ χέρι χέρι δίνοντας κανένα κλεφτό φιλί για να δείξουν στον κόσμο την αγάπη τους. Όλοι μαζί ζούσαμε τότε. Τούρκοι και Έλληνες, ένα.

Κανείς δε φανταζόταν πως κάποια στιγμή θα συνέβαινε αυτό. Κανείς δεν το πίστευε, γιατί όλοι ξέραμε πως ό,τι είναι όμορφο είναι δύσκολο να χαθεί. Κι όμως, συνέβη! Πώς είναι δυνατόν κάποιοι να σκοτώσουν την ομορφιά τόσο άδικα; Πώς είναι δυνατόν να σκοτώσουν το γαλάζιο που τύλιγε την Αμμόχωστό μου και που μέσα στην αγκαλιά της, νανούριζε μόνο όνειρα;

Έφυγα από την Αμμόχωστο, όμως το μάτια μου είναι στραμμένα ακόμα στην αγαπημένη μου θάλασσα. Αλάργεψα, έφυγα από κοντά της, δεν ήθελα να πονέσει περισσότερο. Φεύγοντας, δεν ήθελα να ξαπλώσω στην άμμο της, να μη γευτεί το κλάμα μου, να μην αλμυρίσει κι άλλο, να μη νιώσει τη θλίψη και τον πόνο μου.

Όπου κι αν πήγα, θάλασσα σαν κι αυτή δεν είδα ποτέ μου. Εμείς τη λέγαμε Μεσόγειο, οι Τούρκοι Ακ Ντενίζ. Το ίδιο πράγμα λέγαμε και γελούσαμε. Έλληνες και Τούρκοι. Η θάλασσα στην Αμμόχωστο, δεν ήταν ποτέ της λευκή. Γαλανή σαν του ουρανού το χρώμα ήταν. Κι εκεί που ήταν πολύ βαθιά, το χρώμα της γινόταν σκούρο μπλε.

Πολλές είναι οι φορές που ονειρεύομαι πως βγάζω πάλι βιαστικά τα ρούχα μου και βυθίζομαι στα νερά της. Σαν να μονολογώ, κρύβομαι στα πιο βαθιά της νερά και της

¹ Αφιερωμένο στη φίλη μας Αλέξια Βασιλείου που δε σταματάει να μας εμπνέει

φωνάζω δυνατά να μ' ακούσει: «Όμορφη μου παραλία, με τις παλίρροιες και τις λαδιές σου, τα βασιλέματα, τις αυγές και τα ουράνια τόξα σου, σε κλαίω συνεχώς σαν χαμένη ευτυχία, σαν άνθρωπο δικό μου που τον πλήγωσαν, σε κολυμπώ και πάλι μήπως και σ' αναστήσω... Δεν είδα δικά σου κύματα ποτέ μου, δε σε φοβήθηκα ποτέ».

Βγάζω το κεφάλι από το νερό και δυο γλαροπούλια έρχονται κοντά μου. Είναι κι αυτά θλιμμένα. Δεν έζησαν τον ξεριζωμό, ζουν όμως στην ερημιά και στην εγκατάλειψη. Τα ρωτώ πώς περνούν, αλλά δεν μου απαντούν. Τίποτα δεν έχουν να μου πουν άλλωστε...

Κάθε φορά που βλέπω ένα σπίτι γκρεμισμένο, θυμάμαι το σπίτι μου στην Αμμόχωστο. Άραγε να στέκει ακόμα περήφανο ή το 'χει γκρεμίσει ο εχθρός; Κάθε φορά που βλέπω ένα ναυάγιο στη θάλασσα, μου θυμίζει τη βάρκα που κρυφά εκείνο το βράδυ του Σαββάτου μπήκαμε μέσα εγώ και οι συγγενείς μου για να σωθούμε. Κάθε φορά που ο αγέρας τυλίγει τα κορμιά μας, θυμάμαι το απαλό αεράκι που μας έφερνε η θάλασσα με το βοριαδάκι. Ήταν τον Ιούλιο του 1974, τότε που όλα έσβησαν μέσα σε μια μέρα. Ακανθού, Κερύνεια, Καραβάς, Λάπηθος, Μόρφου, Ριζοκάρπασο και Γιαλούσα.

Ω, θάλασσά μου πικραμένη, ω, θάλασσά μου πονεμένη. Ω θάλασσά μου, εσύ που γέννησες το φως, εσύ που γέννησες την ομορφιά, εσύ που λάμπεις σαν τον ήλιο, εσύ που απαλύνεις όλο τον πόνο. Είτε άσπρη, είτε μαύρη, θα 'σαι πάντα μία! Ω, θάλασσά μου πονεμένη και αδικημένη, που ακόμα και σήμερα σε πλημμυρίζει ξανά και ξανά το άδικο αίμα! Αίμα που φέρνει κι άλλο αίμα και κατεβαίνει ποτάμι στη θάλασσα και το χρώμα σου αλλάζει.

«Αργά χτίζεται το όνειρο, αλλά χτίζεται», ακούω τον Σολωμό να μου λέει και ένα πικρό χαμόγελο σκεπάζει το πρόσωπό του. «Κάθε μέρα στέκομαι εδώ. Στην πράσινη γραμμή και αγναντεύω το σπίτι μου. Δέκα μέτρα είναι αλλά δεν μπορώ να το φτάσω» και ένα δάκρυ κυλά από τα μάτια του!

«Μα η καρδιά δεν ξέρει από σύνορα», του λέω.

«Η καρδιά. Όπως το 'πες. Γιατί οι άνθρωποι ξέρουν και το ξέρουν πολύ καλά!», μου απαντάει.

«Μακάρι να μπορούσα να δω κι εγώ από μακριά το σπίτι μου στην Αμμόχωστο», του λέω.

«Θα το δεις, αν κλείσεις τα μάτια σου», μου απαντά.

Κλείνω τα μάτια μου και ταξιδεύω. Φτάνω στο σπίτι μου. Στον τοίχο γράφει ακόμα: «Α 21». Μπαίνω στο δωμάτιό μου που θαρρείς πως ακουμπά στη θάλασσα. Πάντα άφηνα το παράθυρο ανοιχτό για να μπορεί η θάλασσα να ακούει τις μουσικές που έγραψα γι' αυτήν. Ήξερα πως θα τις έπαιρναν τα κύματα και θα τις ταξίδευαν σ' όλο τον κόσμο. Κάθε πρωί, έβγαινα στον κήπο, πήγαινα στο ανθισμένο γιασεμί και στην ανθισμένη λεμονιά και

φυσούσα δυνατά. Ήθελα οι μυρωδιές να συντροφεύουν τις μουσικές μου και οι νότες να μοσχοβολούν τον κόσμο!

Αχ θάλασσά μου όσες φορές κι αν σ' αρνήθηκαν, άλλες τόσες σε ποθήσανε! Πόσο θα 'θελα να ήμουνα έστω και για λίγο κοντά σου! Να αφήσω ένα σπόρο λευτεριάς στην ακροθαλασσιά σου. Να φυτρώσει, να καρπίσει και να γίνει το πιο όμορφο δέντρο! Να απλώσει τα κλαδιά του στη θάλασσα για να δροσίζει τα πλάσματά της. Η πίκρα μου όμως, είναι αμίλητη, ο στεναγμός μου αλαργινός.

«Μην απελπίζεσαι», μου είπε ο Σολωμός. Θα το δεις κι εσύ το σπίτι σου. Θα ανταμώσεις τη θάλασσά σου. Μόνο μην κλάψεις όταν τη δεις, για να μη θολώσει το δάκρυ σου τη μνήμη της. Κι αν τύχει να δεις άλλον να κολυμπάει στα νερά της, μη θυμώσεις. Μπορεί κι αυτός να είναι σαν κι εσένα. Να έχει τον ίδιο πόθο με σένα. Αν αντικρίσεις άλλον στο σπίτι σου, μη θυμώσεις, παρά ρώτησέ τον αν το κρατούσε ζεστό και αν ακούγονταν μόνο γέλια και όμορφες μουσικές τα χρόνια που έλειπες»!

Για μια στιγμή νόμισα πως μ' άκουσε ο θαλασσινός αέρας και έστειλε στ' αυτιά μου μια μαντινάδα από ένα άλλο νησί της Μεσογείου. Θαρρείς και μάντεψε τις σκέψεις μου:

Ας ήμουνα χαμόγελο,
ας ήμουν στεναγμός σου
της μέρας ο κρυφός καημός,
της νύχτας τ' όνειρό σου...

Κόρη μου αγαπημένη, δε σε ξέχασα. Δεν μπορώ να σε ξεχάσω! Ζω για να σε τραγουδώ, να σε καμαρώνω κι ας σε χαίρονται άλλοι!

Συντελεστές:

Εκπαιδευτικοί: Μαυροειδής Γιώργος, Αναστασία Κωνσταντίνου, Φώτος Πρωτοπαπάς,

Μαθητές: Ζαμπέλη Αίμιλη, Γ11, Κοτάκη Ελένη, Λανς Λάουρα, Σγουρός Κων/νος, Γκουργκούνη Έφη

